

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. balandžio 14 d.

kuriuo pratęsimas pereinamasis laikotarpis dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo Slovakijoje

(Tekstas svarbus EEE)

(2011/241/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo sutartį,

atsižvelgdama į Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lietuvos, Vengrijos, Maltos, Lenkijos, Slovėnijos ir Slovakijos stojimo aktą, ypač į jo XIV priedo 3 skyrių,

atsižvelgdama į Slovakijos prašymą,

kadangi:

(1) 2003 m. Stojimo akte numatyta, kad Slovakija pagal jame išdėstytas sąlygas septynerių metų po stojimo laikotarpiu, kuris baigiasi 2011 m. balandžio 30 d., kitų ES valstybių narių privatiems ir juridiniams asmenims, kurie Slovakijoje nėra įsisteigę ir nėra registruoti, nei turi joje agentūrą ar filialą, gali taikyti draudimus įsigyti žemės ūkio paskirties žemės. Tai laikina išimtis dėl laisvo kapitalo judėjimo, garantuojamo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 63–66 straipsniais. Šis pereinamasis laikotarpis gali būti pratęstas tik kartą ne ilgesniam kaip trejų metų metų laikotarpiui.

(2) 2011 m. sausio 20 d. Slovakija paprašė pratęsti trejiems metams pereinamąjį laikotarpį dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo.

(3) Pagrindinė pereinamojo laikotarpio priežastis – poreikis užtikrinti socialines ir ekonomines žemės ūkio veiklos sąlygas po bendrosios rinkos įdiegimo ir perėjimo prie bendrosios žemės ūkio politikos Slovakijoje. Tuo visų pirma siekta atsižvelgti į susirūpinimą, kylantį dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo liberalizavimo galimo poveikio žemės ūkio sektoriui, susijusio su pirmniais dideliais žemės kainų ir pajamų skirtumais, palyginti su Austrija, Belgija, Danija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Airija, Italija, Liuksemburgu, Nyderlandais, Portugalija, Ispanija, Švedija ir Jungtine Karalyste (toliau – ES-15). Pereinamuoju laikotarpiu taip pat buvo siekiama palengvinti žemės ūkio paskirties žemės grąžinimo ir privatizavimo procesą. Komisija 2008 m. liepos 16 d. ataskaitoje dėl 2003 m. Stojimo sutartyje nustatytų nekilnojamojo žemės ūkio turto įsigijimo pereinamojo laikotarpio priemonių peržiūros (toliau – tarpinė

peržiūra) jau pabrėžė, kaip svarbu, kad pirmiau paminėta žemės ūkio reforma būtų užbaigta iki numatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos ⁽¹⁾.

(4) Remiantis Eurostato duomenimis, Slovakijos žemės ūkio paskirties žemės kainos yra žemesnės nei ES žemės ūkio paskirties žemės kainos. Visiškas žemės ūkio paskirties žemės kainų suvienodinimas nebuvo nei numatomas, nei laikomas būtina pereinamojo laikotarpio užbaigimo sąlyga. Tačiau dėl pastebimų Slovakijos ir ES-15 žemės ūkio paskirties žemės kainų skirtumų vis dar gali būti sudėtinga sklandžiai suvienodinti kainas. Rizika, kad su pigia žeme bus vykdoma spekuliacinė veikla, taip pat yra reikšminga.

(5) Remiantis Eurostato duomenimis, panašiai kaip žemės ūkio paskirties žemės kainų skirtumai, tebeegzistuoja Slovakijos ir ES-15 valstybių narių gyventojų perkamosios galios standartų pagal BVP vienam gyventojui skirtumai. Todėl esamos Slovakijos žemės ūkio paskirties žemės kainos yra aukštos, palyginti su perkamąja galia Slovakijoje.

(6) Remiantis Eurostato duomenimis, Slovakijos žemės nuosavybės struktūrai būdingi nedideli, mažesni nei 2 ha šeimos ūkiai, kurie dažniausiai nėra orientuoti į rinką. Šių nedidelių ūkių sujungimo procesas yra labai lėtas: mažesnio nei 2 ha ūkio vidutinis eksploatuojamas žemės ūkio paskirties plotas 2001–2007 m. padidėjo nuo 0,5 ha iki 0,6 ha. Nors žemės ūkyje dirba tik 4,56 % visų dirbančiųjų, kaimo vietovėse gyvena beveik pusė visų gyventojų. Remiantis Slovakijos valdžios institucijomis, didžioji dalis privačioje nuosavybėje esančios žemės nėra naudojama žemės ūkio tikslais.

(7) Sujungti žemės ūkio paskirties sklypus taip pat trukdo dėl nepatenkintų ieškinių nebaigtas nuosavybės teisių atstatymo procesas. Taip pat daugiau kaip 360 000 ha privačios žemės ūkio paskirties žemės tvarko Slovakijos žemės fondas, kol bus nustatyti teisėti tokios žemės savininkai. Apytiksliai 130 000 ha valstybės nuosavybėje esančios žemės ūkio paskirties žemės vis dar tvarko Slovakijos žemės fondas. Šie žemės sklypai kartu su tais, kurių teisinė padėtis nėra aiški, sudaro beveik ketvirtį viso Slovakijos žemės ūkio paskirties sklypų ploto. Neaiškios nuosavybės teisės neišvengiamai trukdo sudaryti žemės sandorius ir jungti žemės ūkio sklypus. Atitinkamai, dėl žemės sklypų išskaidymo dar labiau mažėja konkurencingumas ir ūkių orientacija į rinką.

⁽¹⁾ COM(2008) 461 galutinis, 2008 m. liepos 16 d.

- (8) Atsižvelgiant į šias aplinkybes, galima numatyti (kaip tai jau numatė Slovakijos valdžios institucijos), kad, panaikinus apribojimus 2011 m. gegužės 1 d., būtų sudarytas spaudimas žemės kainoms Slovakijoje. Todėl egzistuoja pavojus, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Slovakijos žemės ūkio paskirties žemės rinka gali labai sutrikti.
- (9) Todėl 2003 m. Stojimo akto XIV priedo 3 skyriuje nurodytas pereinamasis laikotarpis turėtų būti pratęstas trejiems metams.
- (10) Siekiant visapusiškai parengti rinką liberalizavimui, kaip ir seniau, net ir esant nepalankioms ekonominėms aplinkybėms, visų svarbiausia yra skatinti gerinti tokius veiksnius, kaip ūkininkų kreditavimo ir draudimo paslaugos, ir pereinamuoju laikotarpiu užbaigti žemės ūkio reformą, kaip pabrėžta tarpinėje peržiūroje.
- (11) Atvira bendroji rinka visada buvo laikoma svarbiausia Europos gerovės sąlyga, todėl padidėję užsienio kapitalo srautai taip pat suteiktų galimos naudos ir Slovakijos žemės ūkio rinkai. Kaip pabrėžiama 2008 m. tarpinėje peržiūroje, užsienio investicijos į žemės ūkio sektorių taip pat turėtų svarbų ilgalaikį poveikį pritraukiant kapitalą ir žinias, gerinant žemės rinkų veikimą ir žemės ūkio našumą. Pereinamuoju laikotarpiu laipsniškai mažinant apribojimus užsienio piliečiams įsigyti žemę taip pat būtų prisidedama prie rinkos parengimo visapusiškam liberalizavimui.
- (12) Siekiant teisinio tikrumo ir siekiant išvengti teisinio vakuumo Slovakijos nacionalinėje teisinėje sistemoje pasibaigus dabartiniam pereinamajam laikotarpiui, šis sprendimas turėtų įsigalioji jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2003 m. Stojimo akto XIV priedo 3 skyriuje nurodytas pereinamasis laikotarpis dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo Slovakijoje pratęsiamas iki 2014 m. balandžio 30 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje 2011 m. balandžio 14 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO